

APORTACIONS DE L'ACM A L'AVANTPROJECTE DE LLEI DELS INSTRUMENTS DE PROVISIÓ DEL SISTEMA PÚBLIC DE SERVEIS SOCIALS DE CATALUNYA

A) DE CARÀCTER GENERAL

Aquest avantprojecte de Llei té com a objectiu principal passar d'un sistema contractual que prioritza l'oferta econòmica a un sistema concertat basat en la qualitat del projecte i l'atenció a la persona. Ara bé, és necessari que els ens locals tinguem indicadors clars per avaluar la qualitat dels diferents serveis.

La llei, que serà aplicable a totes les administracions de Catalunya, defineix els elements essencials sobre la participació de les entitats d'iniciativa privada en la provisió del sistema de serveis socials inclosos a la cartera de serveis socials. Es tracta de recursos adreçats a infants i adolescents, gent gran, persones amb discapacitat o malaltia mental, persones amb addiccions, famílies amb problemàtica social i risc d'exclusió, entre d'altres.

Preveu regular de manera sistemàtica i completa les diferents modalitats d'acció concertada (concert social; gestió delegada i conveni singular de cooperació) i es regulen determinats elements directament vinculats a la qualitat dels serveis i a la seva planificació i avaluació.

Es regula també la figura del bo d'impacte social, modalitat contractual amb les entitats d'iniciativa social, com a fórmula innovadora que està orientada a la consecució de resultats en un horitzó temporal de llarga durada. Amb el mesurament de la gestió de l'impacte generat, s'ha de permetre recuperar la inversió amb una retribució per resultats utilitzant models de costos objectius i transparents.

Aquest nou sistema de provisió pretén agilitzar i flexibilitzar els processos administratius. També vol dotar de més estabilitat a les entitats del sector, així com afavorir l'equiparació dels serveis pel que fa als nivells de qualitat. D'altra banda, també reforçarà els mecanismes d'avaluació i control, amb independència de qui presti el servei.

L'avantprojecte estableix que una característica essencial és el caràcter públic del servei. Amb això es volen garantir els principis d'universalitat i qualitat, gestionats mitjançant mecanisme de descentralització funcional i de col·laboració horitzontal entre els diferents subjectes públics, amb la col·laboració de les entitats d'iniciativa privada, reforçant el paper de les entitats d'iniciativa social.

Les entitats d'iniciativa social poden concertar de manera preferent quan hi hagi condicions anàlogues d'eficàcia, qualitat i costos, d'acord la jurisprudència TJUE.

La utilització de qualsevol de les modalitats no pot implicar, en cap cas, un tracte diferent o menys favorable per a les persones usuàries.

Per altra banda la l'Avantprojecte de Llei també preveu la creació de l'Agència Pública de Serveis Socials per a la gestió directa dels serveis prestats en equipaments que siguin titularitat del Departament de Drets Socials.

L'aprovació de la futura Llei pot ser una oportunitat per avançar cap un veritable sistema de serveis socials, donar estabilitat i garantir la qualitat dels serveis a les persones en un marc de col·laboració público-privada.

Des de l'ACM fem una valoració positiva de l'impuls d'aquest avantprojecte que ha de suposar una millora en la qualitat del Sistema Públic de Serveis Socials.

A part de poder participar en la tramitació posterior, des de la nostra entitat, presentem les següents aportacions:

B) QUANT A L'ARTICULAT

1. Objecte de la Llei. Article 1.

A part de regular els instruments no contractuals de provisió del sistema públic de serveis socials de Catalunya i la creació de l'Agència Pública de Serveis Socials, creiem que l'objecte de la Llei hauria d'incloure la creació i regulació del bo social, que a nivell sistemàtic està inclòs a la Disposició Addicional Primera.

L'article 1.2 a. preveu que una de les finalitats d'aquesta Llei és la prestació de serveis socials de qualitat. Per poder avaluar i concretar aquesta qualitat cal que els ens locals disposin d'eines i d'indicadors per poder-ho executar. Els ens locals necessiten poder disposar dels ens locals de finançament per poder prendre mesures alhora de controlar la qualitat del servei.

2. Entitats proveïdores del sistema públic de serveis socials. Article 5.

Per la importància que té per al conjunt de la Llei aquest article, creiem que s'hauria de desenvolupar en més d'un article, conjuntament amb tots els que fan referència a les entitats de serveis socials (articles 3, 4, 5 i 6), diferenciar-ho de l'objecte i àmbit d'aplicació (articles 1 i 2) i també de la distinció entre serveis bàsics i opcionals, la garantia de l'evolució salarial, l'ús del català, la publicitat institucional i la col·laboració interadministrativa (articles 7 a 11).

Dintre d'aquest desenvolupament de l'article 5, a part de concretar més el punt 5.5, és necessari fixar a la Llei els trets bàsics del procediment d'acreditació que es deriva al desplegament reglamentari.

I, també per la seva importància i excepcionalitat, cal regular més detalladament la concertació amb entitats no acreditades.

3. Objecte de l'acció concertada. Article 15.

Hauria de quedar clar si es poden concertar tots els serveis de la carta de serveis o hi ha alguna excepció. Per exemple, d'acord amb l'actual redactat, es podrien concertar els serveis d'atenció primària i creiem que aquest és un tema de debat.

Quant a l'art. 15.4, caldria d'entrada diferenciar-lo millor del 15.1, 2 i 3, que es refereix a la cartera de serveis, i el 15.4 que concreta un supòsit excepcional com ho és la concertació de la construcció i el finançament dels establiments de l'entitat proveïdora.

També aquí, i per la importància que té poder ajuntar la concertació de serveis i la construcció d'equipaments, trobem a faltar una major concreció. Ens referim a qüestions com el procediment, si totes les entitats acreditades podran accedir a aquesta fórmula, la vinculació amb la planificació concertada, etc.

4. Planificació de l'acció concertada. Article 16.

Sembla que el redactat hauria de ser amb un horitzó temporal diferent, ja que si es pot concertar fins a deu anys i períodes d'amortització fins a quaranta anys, la planificació hauria de ser de períodes superiors al que s'estableix. En tot cas, si la planificació es fa a cinc o deu anys, el període d'avaluació i revisió d'aquesta planificació, podria ser cada dos anys.

5. Criteris d'assignació dels serveis objecte d'acció concertada.

La previsió de la convocatòria només per a entitats d'iniciativa social de l'article 21.5, hauria d'incorporar o bé en les bases o amb un procediment previ com el que s'articula en l'article 24.2 pel procediment directe.

De tota manera, en tractar-se d'una limitació de les entitats que hi poden concórrer, un llistat a tall d'exemple dels criteris justificatius a títol d'exemple, no sembla que aporti seguretat jurídica a un supòsit excepcional com aquest.

6. Composició del Consell de Govern de l'Agència Pública de Serveis Socials de Catalunya. Article 43.

En la mesura que l'article 40.1.b permet gestionar a l'Agència serveis socials dels ens locals mitjançant un conveni, proposem que hi hagi dos representants dels ens locals, designats per les entitats municipalistes més representatives, a banda del que preveu l'article 41.2 respecte de l'òrgan de participació, ja que aquest és potestatiu.

7. El bo d'impacte social. Disposició Addicional Primera.

En primer terme, tal com s'ha apuntat anteriorment, cal referir-se a la situació dintre de la Llei d'aquesta iniciativa, ja que creiem que hauria de tenir un títol propi (proposem que sigui el III i l'Agència el IV).

I en segon terme, respecte el contingut, no aporta res, a part de l'anunci de la modalitat i la finalitat. La falta de desenvolupament legal d'aquesta figura, aporta també poca seguretat jurídica, en cas que s'hagi d'utilitzar en el futur.

Barcelona, 19 de gener de 2024